

Škoda nevyužitých nápadov

Zazvonil mi telefón a ozval sa z neho nadšený a súčasne znechutený hlas. Zarmútený vynálezca ma úpenlivo prosil, aby som mu pomohol urobiť dodatočné úpravy v už podanej patentovej prihláške. Zhodou okolností bol to už druhý nešťastník v priebehu troch dní, ktorý dosť neskoro a prekvapujúco prišiel na to, že niekedy je možno jednoduchšie vymyslieť niečo nové, ako to správne naformulovať do podoby patentovej prihlášky.

Keď sme sa dohodli, že preberiem jeho zastupovanie, napadlo mi pozrieť sa, ako pred ním formulovali prihlasovatelia podobné prihlášky. Otvoril som si Register patentov na webovom sídle Úradu priemyselného vlastníctva SR. Zadal som vyhľadať všetky patenty v triede Medzinárodného patentového triedenia, v ktorej je zatriedený jeho vynález. A ostal som v nemom úžase pozerat' na monitor. Prihlásených bolo 20 vynálezov... pri všetkých, okrem prihlášky môjho nového klienta, však bolo konanie zastavené. Tá jeho bola najnovšia. Ešteže požiadala o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k výsledku predbežného prieskumu, kde mu úrad podrobne (na viac ako dvoch stranách) vyčíta nedostatky jeho prihlášky. Zapochyboval som, či som urobil dobre, keď som prevzal zastupovanie.

Toľko prihlášok zastavených v konaní..., asi to bola neuveriteľne nešťastná náhoda. Skúsil som preto len tak „natúkať“ A42 Medzinárodného patentového triedenia. Tam bolo prihlásených 12 vynálezov, z toho 11 konaní o prihláške bolo zastavených a 1 prihláška zamietnutá. Mal som asi zasa smolu.

Skúsím to ešte do tretice a klikám F42 – počet záznamov 94. Pozriem iba prvých 10 a výsledok: 1 platný patent, 4 konania o prihláške zastavené, 3 prihlášky zamietnuté, 1 patent zaniknutý, 1 prihláška zverejnená. Sláva! ... konečne jeden platný patent. Celkovo skóre katastrofické: zo 42 podaných prihlášok jeden platný patent.

Pri uvažovaní o tom, ako je to možné, sa mi nechtiac vynorili spomienky na moje vynálezcovské začiatky. Keď som, ako neskúsený začínajúci vynálezca, začal s oduševnením vysvetľovať odborníkom z oblasti vynálezovstva, že som vymyslel stôl, či by mi ho pomohli prihlásiť na ochranu, dozvedel som sa, že stôl vymysleli iní, dobrých pár tisícročí predo mnou.

Nedal som sa odradiť, napísal som na vtedajší Úrad pro vynálezy a objavy, odkiaľ mi poslali tlačivo prihlášky a inštrukcie. Dočítal som sa, že spracovanie prihlášky je veľmi náročné a že musím postupovať presne podľa inštrukcií. Vtedy ešte neboli patentoví zástupcovia – nemal mi kto poradiť, okrem tých, ktorí mi radili, aby som sa nezosmiešňoval. Postupoval som presne podľa inštrukcií, aby som neskôr prekvapený zistil, že som tak vytvoril predpoklady na to, aby si v úrade mohli s chuťou v mojej prihláške zaškrtať... Napríklad nemala to byť „noha stola (5)“, ale „noha (5) stola“. Od úradníka, ktorý moju prihlášku vybavoval, bolo pekné, že mi v kópii prihlášky vyznačil, ako by to malo byť (presunul „5“ na správne miesto). Menej pekné už bolo to, čo mi červenou ceruzkou k tomu dopísal: „Tak by to mělo správně vypadat, ale ani tak nelze chránit... Přihláška vynálezu má

některé význačné nedostatky, a proto nevyhovuje podmínkám... Řešení dle PV je nutno pokladat' za jakožto počáteční stádium řešení a nelze jej chránit... Na základe uvedených skutočností se doporučuje uvážit vhodnost a účelnost dalšího sledování přihlášky vynálezu.“

Chápavý človek by asi pochopil, že vynálezenie je pre múdrejšie hlavy, a dal by už referentom úradu pokoj. Ja som pokoj nedal a získal som autorské osvedčenie a potom asi tri desiatky ďalších... Ak by som sa bol nechal odradiť, nebol by som vytvoril ani vynález, ktorý umožnil vývoz nakladačov UNC 151 do 28 krajín, čo znamenalo prínos pre naše národné hospodárstvo vyčíslovaný v stovkách miliónov korún.

Nechajme však moje spomienky skoro spred štyroch desaťročí a vráťme sa k tomu, čo som zistil v aktuálnom registri ÚPV SR – z 20-tich prípadov bolo v 19-tich konanie o prihláške zastavené. A už ich nikto nerozbehne.

Pripustíme, že tento nepomer je iba zhoda náhod v konkrétnom prípade a v náhodne vybraných triedach. Už dávno ÚPV SR robí všetko(?) možné na podporu tvorby a prihlasovania nových predmetov priemyselných práv.

Som presvedčený, že v mnohých zastavených konaniach o prihláškach je formálne pochovaných veľa dobrých, použiteľných nápadov.

A čo prihlášky zamietnuté z dôvodov, že prihlasovateľ po oboznámení sa s výsledkom úplného prieskumu nemá odvahu argumentovať proti materiálom spochybňujúcim novosť jeho vynálezu, ktoré mu úrad zaslal (v podobe čísel skôr podaných prihlášok, či už udelených patentov; spravidla zahraničných).

Nezaškodilo by, keby sa do výsledkov úradných prieskumov napísalo prihlasovateľom aj niečo o tom, kto by im mohol pomôcť s úpravami v prihláške, respektíve odporučiť im relevantnú literatúru. (Mnohí prihlasovatelia ani nevedia, že sú aj odborníci, ktorí im môžu pomôcť vysekať sa z ošemetnej situácie vtedy, keď už investovali nielen vedomosti, skúsenosti, čas, ale aj peniaze do podania prihlášky.) Možno aj Slovenská komora patentových zástupcov by mohla pomôcť pri tvorbe populárno-odborných publikácií, veď má naslovovzatých certifikovaných odborníkov. Najväčšiu rezervu v popularizácii tvorby a ochrany invenčných riešení však vidím v masovokomunikačných prostriedkoch a v školstve.

Ing. Štefan Holakovský
patentový zástupca, vynálezca